

نگاهی به فرایند آموزش معماری با رویکرد افق های نوین آموزشی

با محوریت IT

تندیس زنبوری^۱، کوروس زنبوری^۲

۱. دانشجوی ارشد معماری دانشگاه آزاداسلامی واحد شبستر، ایران

۲. دانشجوی ارشد IT دانشگاه آزاداسلامی واحد تبریز، ایران

Tandiszanbourii@yahoo.com

چکیده:

حرکت جهانی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه برای تغییر ساختار آموزش معماری، با دگرگونی جوامع از جوامع سنتی به جوامع دانایی محور و بهره گیری از شرایط نوین ارتباطی پدید آمده است. مسئولان کشور تغییر شرایط جهانی و نیاز به تغییر در نظام آموزشی کشور را به خوبی درک کرده اند و این امر به وضوح در اسناد مصوب وزارت آموزش و پرورش به چشم می خورد. مسئولان به خوبی آگاهند که آنچه که در جامعه دانایی محور ارزش محسوب می شود، تولید علم و دانش است. می توان دانشگاه های هوشمند را فضایی آموزشی در نظر گرفت که تحقق جامعه دانایی محور را میسر خواهد ساخت. در این راستا در پژوهش حاضر اساس آموزش معماری با محوریت فناوری اطلاعات در عصری که دیجیتالی شدن در هزاره سوم حرف اول را می زند و در چند سال آینده شاهد پیشرفت بیشتر کشورمان در این زمینه و حضور هر چه بیشتر ابزار هوشمند در کلیه فضاها خواهیم بود؛ در نظر گرفته شده است. در پژوهش حاضر ابتدا به بررسی دیدگاه هایی در رابطه با آموزش و رویکردهای نوین آموزشی، آموزش معماری پرداخته شده و در ادامه به تأثیر حضور فناوری اطلاعات و ابزارهای نوین آموزشی در آموزش معماری و تأثیر آن در انعطاف پذیری فضا پرداخته شده است. در گام بعدی به بررسی سیستم های هوشمند ساختمانی که در طراحی دانشکده معماری به کار گرفته شده است؛ پرداخته شده است.

واژه های کلیدی: آموزش معماری، هوشمند، فناوری اطلاعات، رویکرد نوین آموزشی، آموزش الکترونیکی

۱- مقدمه

امروزه فناوری اطلاعات در حوزه های مختلف فرهنگی، اقتصادی، سیاسی جامعه تأثیرگذار بوده است و تأثیر آن در حوزه فرهنگی و آموزشی بسیار حائز اهمیت است. چرا که از حوزه های اساسی ارتقا یک جامعه حوزه فرهنگی و آموزشی آن است. توانمندی نظام آموزشی یک کشور در تربیت نیروی انسانی کارآمد، از عوامل مؤثر در پیشرفت آن کشور است. فرایند آموزش عالی در هر جامعه از اهمیت زیادی برخوردار است. دانشگاه های عصر حاضر با دگرگونی عمده ای مواجه هستند که یکی از این تغییرات مهم، نیازهای آموزشی متنوع و جدید است. با توجه به قدرت تکنولوژی دیجیتال و گسترش اطلاعات، آموزش عالی در آستانه یک انقلاب است. در عصر اطلاعات به فضاهای آموزشی با ویژگی های متفاوت تری نیاز خواهد بود و اجرای شیوه های جدید آموزش، تغییراتی را در محیط آموزشی ایجاد خواهد کرد که طراحی محیط آموزشی باید متناسب با نیاز نوین آموزش صورت گیرد. محیط های آموزشی نقش عمده ای در فرایند آموزشی جهت تأمین نیازهای مختلف فراهم می آورد. توسعه بسیاری از کشورها در سال های اخیر مدیون گسترش ابزارهای اطلاعاتی و ارتباطی است (مطلق و بهروزنیا، ۱۳۸۸). فضاهای آموزشی یکی از حوزه های معماری محیطی هستند که نقش عمده ای را در یک جامعه ایفا می کنند. نقش آموزش در توسعه یک جامعه انکار ناپذیر است. بی توجهی و نا آگاهی در طراحی فضاهای آموزشی در بسیاری از کشورها نتایج نا مطلوب خود را نشان داده است (کامل نیا، ۱۳۸۸). درک محیط جز از طریق ادراک کیفیت های فضایی انجام نمی پذیرد و این کیفیت ها می توانند ادراک فضایی را تحت تأثیر قرار داده و بهبود بخشد، لذا هر چقدر این محیط ها از لحاظ کیفیت فضایی دارای غنای بیشتری باشد، می توانند علاوه بر آموزش ضمنی بهتر، رابطه مناسبتری را با بهره برداران برقرار سازند (مزیدی و فتاحی ابرقوه، ۱۳۹۰). نقش فن آوری اطلاعات در آموزش و پرورش به میزان قابل توجهی افزایش یافته است. نقش قطعی فن آوری اطلاعات در آموزش و پرورش توسط وزارت آموزش و پرورش به وضوح به رسمیت شناخته شده که فن آوری پیشرفته تدریس و یادگیری به عنوان یک هدف مهم در استراتژی آموزش و پرورش بین سال های ۱۹۹۸ و ۲۰۰۳ شناسایی شده است (Hwa Hu, 2003).

۲- آموزش

پس از نظام آموزش و پرورش، دانشگاه مهمترین و اساسی ترین مکانی است که قادر است روحیه خلاقیت، ابتکار، خود باوری و اعتماد به نفس را در نسل جوان شکوفا سازد. دانشگاه ها از گرانبهاترین ذخایری هستند که جامعه برای پیشرفت و توسعه در اختیار دارد. امروزه این مراکز به لحاظ دارا بودن دانش و فن در سطح جهان، از اعتبار زیادی برخوردارند و از عوامل عمده دگرگونی اجتماعی محسوب می شوند. بی شک همان طور که اکثر صاحب نظران برنامه های توسعه تأکید دارند، آموزش یکی از ارکان و عوامل اصلی توسعه به شمار می آید و ضروری است که برنامه ریزان، توجه و سرمایه گذاری لازم را به این بخش مبذول نمایند (یادگارزاده و رحیمی، ۱۳۸۱). در هزاره جدید تحولات زیادی در موضوع آموزش، خصوصاً آموزش عالی صورت گرفته است، به طوری که در پاره ای موارد حتی رسالت و اهداف دانشگاه ها را نیز تحت الشعاع قرار داده است.

۲-۱ رویکردهای نوین آموزشی